

OPe DIVINA 72

Et

Suffragio. Ampl. Facult. Philosoph.

In Reg. Acad. quæ Aboæ est,

De

SATYRIS,

PRÆSIDE

DN. TORSTANO

R U D E E N,

Poës. Prof. Ordinario,

DISPUTATIONEM

Pro Gradu Magisterii,

Ad publicum Eruditorum examen.

defert

NICOLAUS ISR. STECKSENIUS,

Westro-Bottniensis.

In Auditorio Maximo,

Ad diem 6 Septemb. Anni 1705.

Exc. JO. L. WAL.

Andreas Scher...

ANNUAL REPORT

OF THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

FOR THE YEAR 1881

IN RESPONSE TO A RESOLUTION

PASSED BY THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

ON FEBRUARY 2, 1881

AND PRINTED BY THE GOVERNMENT

PRINTING OFFICE, WASHINGTON

1882

BY ORDER OF THE COMMISSIONERS

OF THE LAND OFFICE

FRANCIS L. WALL

Morum & humanioris literatura pre-
stantiâ Commendatissimo

VIRO - JUVENI,

DN. NICOLAO
STECKSENIO,

PHILOSOPHIÆ CANDIDATO,
Amico & Commiliti æstima-
tissimo.

Plus lustro est, Fratrum Primus,
me teste, Gigantes
Cum dedit in lucem, laurea
serta merens

Tres alii pulcro comitantes ordine
Fratres

Pro se quisque eadem participasse
student.

Teque licet natu minimum genuere
Parentes,

Non minimum ingenio Te genuere
tamen.

Qui

Qui dubitat, legat hanc, SATYRIS quam
impendis, opellam:

Illa quidem brevis est, sed sale foera
suo.

Sanguine vos junctos mage adhuc Con-
cordia jungit,

Quæ quo rarior est, carior hoc quoque
erit.

Ma&xi omni virtute boni. Qui singula
pensat

Præmia pro meritis, me vade, di-
gna dabit.

Nostra sibi interea gratatur Finnia mul-
tum,

Hospitibus vobis hac placuisse te-
nus.

Festinus relinquet.

TORST. RUDEEN.

PRO.

PROLOGUS.

*P*risce ævi hominibus perplexæ
& abstrusior placuit phi-
losophandi ratio, ne id quod
mysteriū instar censebant, par-
ticiparet & contemneret pro-
fanum vulgus; parvi utique operam suam
fore verebantur, nisi eam obliquus occultaret
sermo, & sedulus quisque difficultati oblu-
tando disceret quantum laboris exhausserit
inventor, eique quid deberet veri amplifica-
rix posteritas. Sæpe etiam in magis anxium
sui percipiendi desiderium quædamque trahit,
quod vulgarem excedit captum, eoque prom-
tior exsudatur labor, quo majoris momenti
rem detecturus videatur: Multi enim a-
perta transeunt, condita & abstrusa ri-
mantur, furem signata sollicitant, vile

A

vide.

videtur quidquid patet, aperta effracta-
 rius præterit; quò, autem, jucundior lectio
 delectaret homines, cuncta delicatis fabulis
 involuta esse voluerunt Poëtae, siue ea natura
 scrutinium, siue morum elegantiam, vel quam-
 cunque nostri perfectionem promoveant. hinc
 non tantum diis, penes quos cæli terræque re-
 gimen esse perhibuit gentilis error, variè ab-
 surda tribuuntur facta, sed etiam prodigiose
 compositionis monstra feruntur, aliaque his
 similia, quæ omnia extra illum, quem celant
 sensum, cuius facile sunt suspecta. Plurima
 etiam de Satyris passim apud Poëtas leguntur,
 quæ quia nonnulla confirmasse videbatur appa-
 ritio, ancipitem maximè subière opinionem.
 Breve horum examen dabit noster labor, eâ se-
 rie, ut relatis iis quæ sibi vindicat partim fa-
 bulosa, partim superstitiosa antiquitas, Satyro-
 rum instituatur inquisitio, tandemque fabula
 hujus, qualis fieri potest, expositio. Interim
 tuum B. L. eâ quâ par est modestia ambio
 favorem.

MEM-

MEMBRUM PRIMUM

§. I.

Longa retro Satyrorum mentio ex antiquis scriptorum monumentis colligitur, multoque prior, quàm eos in theatra introduxere scenici; plurimum enim illis tribuitur commercii cum vetustissimis gentilium diis atque heroibus, imò tantam esse Satyrorum vetustatem, ut omnem originis peremerit memoriam, sentit Diodorus lib. 3. bibliothecæ inquiens: τὸ Σιληνῶ γένος ὅθεν ἦν ὑπὸ πάντων ἀγνοεῖται διὰ τὴν ἀρχαϊότητα. non tamen desunt, qui Satyris nihil minus deesse putant, quam generosam stirpem. genus enim paternum quidam referunt ad Deucalionem Thessalorum Regem, qui tempore æstus Græciam inundantis, maximamque hominum partem consummentis, in verticem Parnassi evasisse perhibetur, & quia idem suffugium occupantes comitèr exceperat, genus humanum restaurasse à Poëtis fingitur. ab hoc suo genitore dicuntur Satyri Δευκα-

λίδαι vel Δευκαλίωνες juxta vetus Scholiſt:

Δευκαλίωνες ἀνὴρ τῷ Δευκαλίδαι ὁπὸ Δευκαλίω-
νος τῷ Θεισθαλῷ. Alii comminiscuntur,

quod centauri genuerint Satyros, qui-
bus utrisque ex homine & bestia com-
posita tribuitur forma, quod placet Non-
no in Dionysiæis, cujus hæc verba ci-
tat Calaubonus in Satyrica poëſi:

καὶ λασίων σατύρων κενταυρίδος αἷμα γενέθλης
Σιληνῶν τε Φάλαγγα δασυκνημοῖα γενέθλης.

Genus maternum Satyris ab Orcadibus
Nymphis manasse innuit Strabo, Hesio-
di verba testimonii loco, quod Satyri &
Curetes ab iis unum ducunt sanguinem,
proferens:

... ἐξ ὧν ἕρμαι Νύμφαι θεαὶ ἐξεγένοντο,
καὶ γένος ἑτιδανῶν Ζαῦρων καὶ ἀμυχανοέργων,
Κερῆτες τε θεοὶ φιλοπαίγμονες ὀρχηστῆρες.

multi, quos humanæ tædet sortis, ad con-
ciliandam sibi nominis claritatem, à fictâ
hac Satyrorum nobilitate, generis sui
originem temerariâ ratione mentiuntur.

§. II.

Grammaticorum circa vocis Satyri
etymum, non parum occurrit diffi-
dii

dii : Alii enim dictos volunt Satyros
 ἀπὸ τῆς σαρξίνης, Eorum enim proprium
 est τὸ σαρξίνης μυχθίζειν. Satyri
 namque in morem cachinnantium & ir-
 ridentium sibi os distorquere dicuntur,
 quæ ratio Satyris quidem consonat, ne-
 gligitur verò analogia literarum cujus
 potior habenda est ratio. Aliis placet
 Ebrææ vocis originem tribuere, quasi
 סַטְיָרִים dicerentur, quod in speluncis
 montiumque latebris delitescere crede-
 bantur, raroque sese hominibus præbe-
 bant conspiciendos ; sed sufficit tum ad-
 iisse exoticam derivationem, ubi desti-
 tuimur domestica. Græcis enim pro-
 pria eaque gemina maxime accommoda-
 nobis suppetit, qua deducendus sit Sa-
 tyrus, vel à σαῦρα. aut σάτηρ, quæ Dori-
 ca utpote vox, Latinis ludere significat
 hinc Λα.σάτηρ Lacedæmonii idem quod
 Λα.παίζων est. Satyri enim ludis & joci-
 addicti feruntur, unde semper ludibun-
 di ad theatra adducebantur. Alter, quem
 suppeditat nobis Græcus fons, etymus,
 σάβη audit, id virilis membri significans

quod sexum distingvit, item salacitatem
& tentiginem lascivientium. proinde a
Latinis protervi sæpe dicuntur. Horat.
in Epist. ad Pisones:

Intererit Satyris paulum pudibunda protervis.
Vult enim antiquitas eos admodum pro-
nos ad venerem, ac libidinis explendæ
desiderio, Nymphis quam plurimum
insidiatos fuisse, hinc Satyriasis pro ve-
nereo pruritu medicis usurpari cæpta est,
sicut à Priapo priapismus.

§. III.

Satyrus idem Græcis est, quod Σειληνός
Saut Σιληνός, diversæ appellationis
ratio est tradux, quem diversi variant
auctores. Σειληνός ὡς τὸ σείεθαι ἐν τῷ
ληνῷ; Σειληνός δὲ ὡς τὸ σείεθαι ἄλλως, ut
Suidæ placet. Σιληνός vero quam ma-
ximè scribi reperitur, ὡς τὸ σιλάινειν,
quod procaciter ludere vel joculari notat,
Satyrorum enim proprium est λαιδορεῖν,
qui utpote dicaces & petulci ab antiquis
credebantur. Ambigua est eruditorum
opinio de Satyris & Silenis: quidam e-
nim

nim putant agrestes Deos promiscue dici Satyros & Silenos, sic Marlyas à Strabone, Herodoto, aliisque; Silenus vocatur, quem Ovidius Satyrum dicit in ejus fabula:

... *Exitum Satyri reminiscitur alter,*

Quidam differentiae loco observant, quod Satyros recentior compellat ætas, quos antiquitas Silenos dixerit. hâc mente Nicandri enarrator in Alexipharmacis sequentia profert verba. ἔς ἡμῖν Σατύρους λέγομεν, οἱ ἀρχαῖοι Σιληνὸς ἐκάλεον. Alii rationem diversæ appellationis ponunt in diversa Satyrorum ætate: Σιληνοὶ λέγονται οἱ γέροντες τῶν Σατύρων, dicente Pausania in Atticis. Satyri itaque erunt juvenes Sileni, Sileni vero Satyri senes, quod etiam urget Servius: Sileni, inquit, priusquam senescant, Satyri sunt. creditum etenim est antiquitus Satyros vivere mille annos, tantaq; pollere pernicitate pedum, ut non capiantur, nisi multo confecti senio. Fessam insuper Sileni ætatem arguit tremulum & exsiccum corpus, facies rugarum plena, calvities

vitæ, barbaque promissa & negligenter. hæc enim senectutis indicia Sileno semper tribuunt veteres. denique frequentissime asino vectus perhibetur, ut canit Ovid. in 2 de arte amandi.

Ebrius ecce senex pando delapsus a sella

Clamarunt Satyri surge age surge pater

Nunc baculo nixus difficulter admodum incessisse fertur. quæ senectutis incommoda non impediunt, quo minus commodus Satyrorum choryphæus inducatur semper Silenus.

§. IV.

Nec à Satyris specie discrepant Panes, quos vetustas pariter ac Satyros, pecorum in sylvis pascentium præsides credidit: sicut docet Virg. lib 1 Georg:

Pan ovium custos, tua si tibi Mænala curæ

Panes in mænalo monte educati, sicut etiam alias in montium jugis reledisse feruntur; Homerus in hymno

ὅς πάντα λόφον νεφέεντα λέλογχε,

καὶ κορυφὰς ὄρέων καὶ πειρήεντα κάρενα

Panibus Arcades olim non modo nemorum,

rum, sed etiam universæ materiæ regimen assignarunt : prout ipsum innuit nomen, & ipsi, ut gratissimum Sacrificium lac & mel pastores in crateribus offerebant, teste Theocrito:

Σπασὼ γ' οὐλὼ μὲν γαυλῶς τῷ Πανὶ γάλακτος
οὐλὼ δὲ σκαφίδας μέλιτι πλεία κηλὶ ἐχούσας.

Ideo autem diversa Satyrorum & Panum sæpè apud Poëtas occurrit mentio, ut semper retineant nomina diversis sueta gentibus, habita etiam ratione tot munerum; quibus rustica hæc Numina præfecerunt variæ gentes. plerique tamen Satyros & Panes ut Deos ejusdem classis & formæ jungunt : sicut Theocritus in Amaryllide:

... πὸ τοὶ γένει ἡ Σατυροσκοίς,
ἐγγύθεν ἢ Πάνεσσι κακοκνάμοισιν ἐρισῶσι.

Satyri fistulam in manibus gestare semper pinguntur : quia Pan Satyrorum Epistata & choragus Syringem Nympham, cujus amore correptus fertur, commiseratione Deorum in arundinem conversam, pro amoris solatio in fistulam sibi legit, quod canit Ovid. lib 1. metamorph.

*Panâq, cum prensam sibi jam Syringa putaret
 Corpore pro Nymphæ calamos tenuisse palustres.
 Unde Pan primus calamos cerâ junxis-
 se dicitur Virg. Eclog 2. nec eos anceps
 tenet opinio, qui Fauno hoc inventum
 deberi contendunt: Satyri enim iidem
 sunt, qui Latinis Fauni, quod etiam te-
 statur Casaubonus de Satyrica poësi:
 ante, inquit, non Satyri sed Fauni numina
 illa agrestia Romanis hominibus dicebantur.
 comperimus itaque eosdem Deos à Poë-
 tis diversis indicari nominibus, ut eo me-
 lius innotescerent variis gentibus, à qui-
 bus coli siveverunt, unde Satyri & Fauni,
 ut multæ cognationis dii, sæpissime jun-
 guntur, ut patet ex Ovid: 6. metamorpho-
 de Marsya Satyro:*

*Illum ruricola Sylvarum numina Fauni
 Et Satyri sterunt*

Faunos Latini etiam ut præsides nemo-
 rum & pecorum suspexerunt & pro ho-
 rum custodia ipsis capram immolarunt,
 indice Ovidio lib 2. fastorum:

*Cornipedi Fauno casa de more capella
 Venit ad exiguas turba vocata dapes*

con.

conficiebatur insuper Faunis corona ex
pinus ramis, quæ ipsis præ cæteris arbo-
ribus placere visa est, teste eodem Ovid.
Cornigerumq; caput pinu præcinctus acuta
Faunus in immensis quæ tumet Ida jugis.

§. V.

Latinis Satyri alias Silvani dicuntur,
quidquid rerum inter nemora geri
solebat, earum semper Silvanus, solus ibi
quasi regnaret, adjutor & tutor exposce-
batur. *Silvanus Deus τῆς ὕλης est*, inquit
Servius, quæ est crassior elementorum
materia, rerumque multarum promi-
scua congeries; non secus ac Græcis *Πῶς*
ἡλᾶς & omnisque materiæ dominus Pan
salutatur.

Frequentissima est veterum opinio
quod præsides hi nemorum semidii deo-
rumque ministri extiterint: prout no-
mine Jovis eos ponit Ovidius in princi-
pio metamorph.

Sunt mibi semidei, sunt rustica numina Fauni
Et Nympha Satyriq;, & monticola Silvani

Quos quoniam cœli nondum dignamur honore
Quas dedimus certè terras habitare sinamus.

Silvanis solennia fiebant sacra á Latinis; inprimis Pelasgis qui Italia extorres, depulsis Argonautarum posteris Lemnum occuparunt, eosque deinceps Miltiades Atheniensium dux pacto, quod nunquam impleri posse credebant, deceptos inde exturbavit. horum sacrificii meminit Virg. lib. 8 Æneid.

Sylvano fama est veteres sacrasse Pelagos
De pecorum autem grege Silvanis in cultum debebatur portio, quorum cura eum optimè servari creditum est; lacte vero maximè eos delectatos fert Horat lib 2. Epist.

. . . . *Sylvanum lacte piabant.*

Cupressus ipsis etiam sacra fuit, propterea quod puer quem Silvanus amore venereo dilexerat, in hanc arborem mutatus fertur, quam deinceps Silvanus Amasio in memoriam manibus semper gestavit: innuente Virg. lib. 1. Georg:

Et teneram ab radice ferens, Silvane cupressum.
Quam seduli etiam Silvanorum cultores extiterint Romani, abunde nobis exhibet superstitiola eorum credulitas, glorian-

riantium Silvanum à suis partibus stetit.
 se, & Vejentibus atque Hetruscis, pro re.
 stituendo in regnum Tarquinio Super.
 bo, pugnantibus panicum injecisse ter.
 rorem, quod memorat Val. Max. lib. i.
 cap. 8. ejus verba hæc sunt: *Hetruscis &
 Tarquinio in cornu dextro, pralio superioribus,
 tantus terror subito incessit, ut non solum vi.
 ctiores ipsi profugerent, sed etiam pavoris sui
 consortes secum Vejentes traherent. cui rei pro
 argumento miraculum adjicitur. ingens repen.
 te vox è proxima sylva Arsia, quæ ore Sylva.
 ni in hunc pene modum missa traditur: uno
 plus Hetrusci cadent; Romanus exercitus vi.
 ctor abibit, miram dicti fidem digesta numero
 cadavera exhibuere.*

Id monstri alere credebantur agrestes
 hi Dii, quod obvios subito implerent
 terrore, tamque pertinace, ut omnem
 rationis usum ipsis ademerit; quippe
 qui non novisse poterant, quid ipsis po.
 tissimum metuendum esset, nec in acie
 horrore hoc percussis fugisse vitio verti
 solebat, indice Pindaro: ἐν γὰρ δαιμονίοις
 φόβοις Φεύγσι καὶ παῖδες θεῶν inopinam

hanc animi consternationem dixerunt
veteres panicum terrorem vel casum, à
Pane enim immitti credebatur, quod in-
tendit Ovidius in Phædra:

Nunc furor ut Bacchi furiis Eleides actæ

Quaque sub Idæo tympana colle movent

Sunt quas semideæ Dryades Faunique bicornes

Numine contactas attonuere suo

Pan Satyrorum choragus testudinem seu
concham illam invenisse perhibetur,
quam Græci κύχλον vocitant, hanc ad-
vertus Titanas pugnaturus inflare cæ-
pit, quo audito Titanes fugam stra-
gemque dederunt. quacunque itaque oc-
casione, quemque horribilis invasit pa-
vor, cui nec ulla evidens subesse causa,
nec correctioni locus apparebat, à Deo
hoc immissum causabatur antiquitas.

§. VI.

Brevis delineabit sermo externum cor-
poris Satyrorum habitum, quem
multa scatere deformitate ex vetustis
scriptorum pictorumque monumentis
col-

colligimus, superior enim corporis pars hominem refert, facies tamen illis humana multo est terribilior, totaque multa obducta scabritie. hinc est quod Græci Elephantiasin, quæ Arabibus lepra dicitur, *αυτεϊασιν* seu *αυτεϊασμόν* nuncupent: nam corpora morbo hoc laborantium, aspera invadit scabies, quæ illos Satyris similes reddit. non parum faciem deformant gemina cornua, quæ ipsis sunt adunca & versus cervicem retorta, aures arrectæ, paulumque super caput eminentes, & sub his tumores magni, nares simæ & depressæ, oris rictus sparsus & patulus multum impudentiæ præ se fert: Unde Cæl. Rhodiginus optime inde dictos putat, quod ore hiantes labiisque ridentium instar diductis cantent & ludant. tota insuper facies cum reliquo corpore pilosa est, ita tamen ut inferior, quæ capræ similis est, longioribus pilis aspera memoretur. ab Satyri posterioribus bestiarum more, cauda prominet: reliqua omnia
ut-

utpote femora, crura & biffidæ ungulæ
capras æquant. Ut ex fequenti Iconifmo
ad oculum pater.

§. VII.

Satyris petulantes, & qui nihil minus
 quam frugi decent vitam, mores tri-
 buit antiquitas, frequentissime vero eo-
 rum meminit saltantium; sicut Virgi-
 lius inquit:

Saltantes Satyros imitabitur Alpheſibæus

Is enim qui in scenas Satyrorum perso-
 nas induti prodibant, lascivo corporis
 motu, gesticulantes eorum mores ex-
 primere prima olim cura fuit. unde
 Ulyſſem Euripides oris Siculis propin-
 quantem, Satyros statim ex saltatione
 dignoscentem inducit, cujus nomine in-
 quit: *Satyros ad antra saltantes intueor.*
 Euripides etiam argute satis ad Satyro-
 rum tripudium alludit sub persona Cy-
 clopis de epulis solliciti, quæ suam sa-
 turarent voracitatem, quem cum Saty-
 ri edere jussissent quidquid luberet, sibi
 modo parceret, respondit: *nunquam hoc*
futurum est: namque ventre in intimo veſtri
enearent me modi ſaliſubſuli. vino etiam de-
 voti genioque fortiter indulſiſſe ferun-
 tur,

eur, quare Bacchi totalitio maxime delectabantur, testante Ovidio lib. 2 Metamorph.

Hinc assveta cohors Satyri Baccheq; frequentant
Hinc veteres Satyris & Baccho, ceu maxime digna sacrificia primitias uvarum obtulerunt, indice Leonida:

Γλευκοπότεις Σάτυροις κ' ἀμπελοφύτοι· Βάκχω
Ἡρώναξ πρώτης δαγμάτα φυταλῆς
Τρῖσσαν ὀινοπέδων Τρῖσσες ἱερώτα, Τῆς δὲ
Ἐμπλήσας ὄιν' ἀπρωλοχύοιο κάδας

Satyris insuper prodiga & dictis probrosis facilis tribuitur lingua: hanc Satyrorum scurrilitatem innuit Horatius, qui eos dicaces & risores nuncupat. hoc etiam caractere eos notat Nilus Scholiastes, effigiei eorum è lapillis opere musivo elaboratae, hoc carmine apposito.
Πάντες μὲν Σάτυροι φιλοκέρτμοι &c.

Unde Satyros imitantibus per ludum jocumque scommata sibi invicem dicere moris erat huc respiciens Euripides, inducit Ulysssem ad Siculum litus & Polyphemi antrum ubi appulisset, salutaris Sa-

Satyris cum Sileno, concilium utpote eorum procacitatis, monendo instituere sermonem, ut à convitiis abstineant. ex hac Satyrorum petulantia commodam rationem vocis satiræ, quæ varium Romanis est carmen libere mores perstringens, se nactos existimant nonnulli, sed potior est opinio arbitrantium Satiræ originem Latinis deberi, nihilque habere commercii cum Satyris Græcorum. Satira enim Romanorum à nomine adjectivo satur, quod plenum refferumque significat, potiore descendit jure. mos namque antiquitus fuit pro largog frugum fructuumque proventu diis primitias immolaturis, pro diversa cultus cuique Deo debiti ratione, varii generis fructus & legumina colligere, quibus cumulas lances saturas nuncuparunt, ex hujus rei similitudine cœpit etiam aliarum rerum mixtura & farra go nominari satura, ut lex multa simul complexa, item fercula multis rebus mixta & condita. & hinc est, quod carmen varios hominum mores increpans,

satura dici meruit, quod aperte doce-
mur à Juvenale his versibus:

*Quidquid agunt homines votum, timor, ira,
voluptas,*

Gaudia, discursus nostri est farrago libelli.

Cumque recentior scriptura potius i
quam y pro u substituere amat, ut o-
ptimus pro optimum, æstimatus pro
æstumatus, rectius satira quam Satyra
dicitur, cujus consideratio à nostro in-
stituto est aliena.

§. VIII.

Pervetustus est mos Satyrorum mores
in theatris imitari, cujus primordia
manarunt ex celebratione dierum festo-
rum, quibus cessare oportebat luctuos
labores, diique vario placandi erant
cultu, ubi laxatos cura commessandi
perpotandique exceperit libido, epularum-
que satietatem ludis interpolare moris
erat. inprimis cum anniversaria sacra
solvebant agrestes diis, collectis in hor-
rea fructibus, continuo labore exhaustas
vires simul refectioni, jucundioris vitæ
ratio.

rationem ſequebantur. ubi enim famem
 largis dapibus expleverant meroque in-
 caluerant, animum ad ludos applicue-
 runt, in quibus cujusque opera egregie
 præſtita celebrabatur, qui maximos mo-
 verit riſus, omnem autem jocandi venu-
 ſtatem poſuerunt in ſublannandi licen-
 tia, quidque criminum & calumniarum
 reminiſci vel excogitare quis potuit, id
 alteri objectavit, quam temeritatem te-
 mulentia & hilaris dies excuſabat. hujus
 ludendi moris meminit Horatius in
 Epistoſa ad Auguſtum:

*Agricola priſci, fortes parboque beati,
 Condiſa poſt frumenta levantes tempore feſto
 Corpus, & ipſum animum ſpe finis dura ferentē,
 Cum ſociis operum & pueris & conjuge ſida.*

Ad incondite cantantium ſonos Satyro-
 rum more tripudiare cœperunt, & hinc
 eſt quod dicit Ariſtoteles vetuſtiſſimos
 choros fuiſſe Satyrorum: & πολλὰ οἱ χοροὶ
 ἐκ τῶν Σατύρων συνέσταντο. rudia hujusmodi
 principia auxit & continuavit ſequior
 ætas, maxime autem peractis fabulis in
 ſcenas prodibat laſciviens Satyrorum

chorus, ut spectatores quibus mœstiam pepererat tristis tragœdiæ eventus, lætior exhilararet facies, quod indicant versus Horatii:

*Carminē qui tragico vilem certavit ob hircum,
Mox etiam agrestis Satyros nudavit & asper
Incolumi gravitate jocum tentavit, eo quod
Illecebris erat & grata nobilitate morandus
Spectator.* - - - - -

Ornari sueverunt Satyricæ scenæ montibus, speluncis & arboribus aliisque sylvestribus rebus, circa quas occupati memorantur Satyri. personæ ipsis propriæ erant Sileni & Satyri, qui prout diversa ipsis erat ætas, diverso nuncupabantur nomine, Satyrus utpote imberbis, Satyrus barbatus & epistata Silenus quem *παῖππον* ob calvitium grandioremq; ætatem nominat Julius Pollux citante Casaub. *σατυρικὰ* inquit, *πρόσωπα Σάτυρος γενεῶν Σάτυρος ἀγένειος, Σειληνὸς παῖππος.* hoc enim nomine non tantum genitores compellant liberi & nepotes sed quemvis etiam magno natu juniores honoris gratia compellant. Toni Satyrorū choro
unus

unns præfuit Silenus, ut ex Euripidis fabula liquet, non tamen desunt qui plures Silenos Satyris præficiunt, dixeruntque *πάππον πρῶτον καὶ πάππον ἔπειρον*. his vestis injiciebatur ad pilosum & deformem Satyrorum habitum composita, utpote vel ex caprinis pilisque horrentibus pellibus, vel varii coloris floribus, ut Pollux docet: *ἡ αἰθυρακὴ ἐσθῆς, νεβρὲς αἰγῇ, ἢ καὶ ἰζάνην ἐκάλουν, ἢ τρέχυν. καὶ παρὰ τῷ δάλην ὑφασμένην καὶ τὸ θύραιον. τὸ διονυσιακόν. καὶ χλανὶς ἀνθινή καὶ φοινικῆν ἱμάτιον, καὶ χορδαῖοι χυτῶν δασύς ὃν οἱ Σεληνοὶ φορεῖσι*. Hæc sua vestis corpori absque rugis aptabatur caputque tegebat birretum pilis setisque asperum, teste Dionysio Halicarnasseo.

MEMBRUM SECUNDUM.

§. I.

UT cæptum propositi ordinem rite exequamur, explorasse nobis incumbit, num tales unquam extiterint Satyri? quod facturi fatemur primam Satyrorum mentionem Poëtarum figmen-

mentis deberi, postea vero variis suspitionibus auctam, dubiam multis si non plenam fecisse fidem, esse in numero animantium, quæ terra pascit, certum Satyrorum gregem; scimus enim posterâ etiam secula plurima de Satyrorum apparitionibus terre testimonia, quorum hic quædam lustranda promere lubet. Pausanias in Atticis talem de Satyris adhibet historiam: De Satyris autem quinam sint ut aliquid certius quam ab aliis traditum sit, cognoscerem, singula ex multis sum percunctatus. narravit autem mihi Euphemus Casse cum in Italiam navigaret, ventorum impetu in oceani extremas oras delatum. ibi desertas esse insulas multas, quas agrestes homines incolunt. Et ad alias quidem noluisse nautas appellere, cum Et ante appulissent Et a quibus incolis tenerentur non ignorarent. tunc vero tempestate appulso. Insulas appellari Satyridas, incolas rufos, Et caudas haud multo equinis minores infra clunes habere; Eos ubi primum hospites senserunt prope adesse, ad navem concursu facto, nulla emissâ voce, in mulieres quæ in navi erant manus injecisse.

Nau.

Nautas vero pavefactos barbaram feminam exposuisse in eam Satyros irruentes undiq; appetiverunt. Nec quidquam diverſi colligitur ex iis quæ memorat Hieronymus in vita Pauli primi Eremitæ, Antonio per nemora vastasque ſolitudines vaganti, ob formidinem tyrannidis quâ Chriſtianiſmum perſequebantur Crudeles inter alia inuſitatæ formæ animalia, Satyrum ſe obvium dediffe ſcribit, ejus verba hæc ſunt: Inter ſaxoſam convallem, haud grandem homunculum vidit aduncis naribus fronte cornibus aſperata, cujus extrema pars corporis in caprarum pedes deſinebat, infractus & hoc Antonius ſpectaculo, ſcutum fidei & loricaſ ſpei bonus præliator arripuit, nihilominus memoratum animal palmarum fructus eidem ad viaticum quaſi pacis obſides offerebat. quo cognito gradum preſſit Antonius & quiſnam eſſet interrogans, hoc ab eo reſponſum accepit: mortalis ego ſum & unus ex accolis eremi, quos vario deluſa errore gentilitas Faunos Satyrosque & incubos docans, colit. legatione fungor gregis mei. Memoriam prodidit Plutarchus in vita Syllæ, ei in

itinere, quod per Thessaliam & Macedoniam fecit, à Dyrrachio cursum pelagium versus Brundisium suscepturus, Satyrum oblatum esse. hunc gravi somno acquiescentem cepisse memorantur incolæ Appolloniæ in viridi quodam colle, & ob novitatem rei ad Syllam perduxisse, qui adhibitis multis interpretibus, de conditione sua interrogatū voluit, verum *nihil quod posset intelligi vix vociferatus est. at vocem asperam equi præsertim hinnitu & hirci balatu permistam edens cum Syllam obstupescisset, datis comitibus dimissus est.* Satyrum etiam ad Alex: Mag: adhibitum esse, quem Macedones inter obsidendam Tyrum cepissent, refert Plutarchus. quare animadversa, vates spem certissimam victoriæ animo præsumplerunt, idque ad boni ominis eventum processurum regi nuntiarunt, interpretantes : *ὅτι Τύρος, tua erit Tyrus.* meminit etiam Cæsar. Rhod. lib. 19. Lect. antiq. c. 25. Constantini tempore Alexandriam advectum esse Satyrū, cujus cadaver deinde sale conditum, Antio-

tiochiam attulerunt, ut imperator quoque illud oculis usurparet. Satyrorum insuper existentiam comprobare videntur hæc scriptorū testimonia: Plinius lib. 7. c. 2. scribit: *Sunt Satyri sub solanis Indorum montibus, perniciosissimum animal, sum quadrupedes, cum rectè currentes, humana effigie, propter velocitatem nisi senes aut agri non capiuntur.* Idem in descriptione Æthiopiæ occupatus dicit: *quidam & in eo tractu modicos colles amena opacitate vestitos agipantum Satyrorumque produnt.* Diodorus Siculus lib. 1. Biblioth. Osiridi in Æthiopia Satyros oblatos esse scribit, quibus comæ umbilico tenus erant. Indiam Satyris maximè intestam esse scribit Ælianus lib. 16. ubi ait: *Ad India montes Coruda locus est opacissimus, ubi bestiae Satyrorum toto corpore hirsutæ, equi caudam habent, & à summis montium saxa devolvunt venatoribus.*

§. II.

Hæ & aliæ historiæ, quæ poëtarum fabulis & superstitioso antiquitatis errori de Satyrorum existentia suffragari

videntur, eo necessitatis non compellant quemquam, ut credat semper integrum viguisse Satyrorum gregem, qui certam animalis & ab aliis discretam constituit speciem. utur agnoscimus esse in naturæ sinu multa stupenda & prodigii plena, quorum ratio imbecillitati humani ingenii non redditur, sed sufficit cum admiratione Dei celebrare potentiam; non tamen improvisa est nobis mira jactantium vanitas, mortaliumque simplicitas, iis fidem suam adstringendi, quæ veri quandam speciem præbent. si quid enim aliqua ex parte Satyris consonum cuiquam videre contigerit, ejus statim imagine decepta humana credulitas, ut alias sæpius falsa pro veris concipit, multa de Satyris à veritate aliena ferendi auctor fuit. absurdo partu onerare est mundum, statuere Satyros ex gemina hominis utpote & bestię natura concretos. concessio autem ex nefariis hominum cum bestiis congressibus, vel quavis alia de causa, in lucem edipartus cum Satyris monstrositate certan-

certantes, quale exemplum apud Ælianum legitur de puero caprario in urbe Sybari, qui re cum capra quadam habita, genuisse perhibetur Sylvanum infantem, humana facie sed caprina habentem crura, tantum tamen abest esse hos Satyros, de quibus Poëtæ, ut si ante tantum temporis ex absurdo hujusmodi coitu, integri Satyrorum greges nati fuerint, horumque subsequuta & continuata propagatione, ad quantum numerum eos excrevisse hæc nostra tempora animadverterent? imo tam rari creduntur monstrosi hujusmodi partus, ut non dubitet præter alios naturæ peritissimos, Galenus negare, quod unquam fieri possint: invehens in Pindarum, quod asserit Thessalos commisso incestu cum magnesiis equabus, infantes genuisse centauros utrique parenti similes, hanc etiam sententiam damnat Lucretius lib 5. his versibus:

*Sed neq; centauri fuerunt, nec tempore in ulla
Esse queat duplici natura & corpore bino
Ex alienigenis membris compacta potestas.*

De centauris par percrebuit fama: hujus initium errori Thessalorum imputatur, qui deinceps Poëtarum figmento locum dedit. nam à rege quondam Thessaliæ emissi satellites reductum tauros æstro percitos, ob pedum velocitatem, ubi assequi nequibant, asscensis equis pungendo ferociam eorum coërcuerunt: & sic κέντην τὰς ταυρὰς originem appellationis dedit. equi vero homines dorso levantes flexis capitibus de flumine Peneo cum bibere cæperunt, finitimis gentibus, quæ ipsis nondum uti didicerant, in unum cum sessoribus corpus coaluisse apparebant. Par ratio Satyros induxisse creditur, fidemque addidit varius apparentium error, quo se deludi passa est mortalitas: quare in medium proferenda sunt nonnulla quæ aliqua similitudine Satyros repræsentare videntur.

§. III.

Primo se offerunt homines sylvestres in Scythia & alibi, quos curiosa peregrinantium experientia notavit sine lege

lege & veste errabundos more pecorum inter nemora vagari, & inculta ingenia, præterquam quod perpetuum cum bestiis consortium efferaverat, corporis habitu multum monstri præ se ferunt. horum plurimi toto corpore hirsuti nudi incedunt, vel si qua veste adversus vim frigoris muniendi sint, illam ex variis ferarum pellibus ruditer consutam habent, hujusmodi agrestes & monstrosi homines ab obviis facile pro Satyris haberi possunt, quale etiam judicium fert Jacobus Bontius de puella sylvestri à se in Java visa lib 5. hist. nat. & medicæ cap. 32. *vidi ego inquit aliquot utriusque sexus erectè incedentes inprimis Satyram famellam, tantâ se verecundiâ ab ignotis sibi hominibus oculentem, tum quoque faciem manibus (liceat ita dicere) regentem ubertimque lacrymantem, gemitus cientem, & ceteros humanos actus exprimentem, uti nihil ei humani deesse diceret præter loquelam, loqui vero eos easque posse Favani ajunt, sed non velle ne ad labores cogerentur: ridicule me Hercules, nomen ei induunt Ourang Outang, quod*

quod hominem sylva significat; eosque nasci affirmant è libidine mulierum Indarum, quæ se simiis & cercopithecis detestanda libidine miscent. Meminit Nierembergicus lib 5. hist nat. quod ab Alberto Magno relatum acceperat, in Silvis Saxoniae Daccam versus duo apparuisse monstra utriusque sexus, quæ humanam præbebant speciem, nisi quod hirsuta erant. fœmina canum sævitia telisque venantium interiit, mas vero vivus in eorum potestatem venit didicitque erectus incedere, & quamvis impeditæ, loqui, sonum capreoli æquans, sane mentis vestigio semper tamen carebat. quibus addit Nierembergicus: hæc fortasse monstra ex Satyrorum familia fuisse, eo quod salacissima ut tota Satyrorum turba fuerit, & ipsum Albertum scribere, superstes illud monstrum fœminas oppido appetivisse, ut publice obvias quascunque opprimere tentaverit. admiratione etiam digna se comperuisse de Indiæ incolis memoriæ prodit A. Gellius lib 9. cap. 4. cujus verba hæc sunt: item esse in montibus terre India homines caninis capitibus & latrans.

lactantibus; eosque vesci avium & ferarum
 venatibus, & paulo post: jam vero egreditur
 omnem modum admirationis, quod iidem illi
 scriptores gentem esse ajunt, apud extrema In-
 dia corporibus hirtis, & avium ritu pluman-
 tibus, nullo cibatu vescentem, sed spiritu flo-
 rum naribus hausto dictitantem. Unde non
 desunt qui Satyros hominum in nume-
 rum referunt, sicut Isidorus: Satyri, inqui-
 ens, homunciones sunt aduncis naribus, cor-
 nuu in frontibus habent & caprarum pedi-
 bus similes. eadem etiam mente Barcla-
 jus in Argenide hæc profert verba: tum
 late vacat regio arenosa, perpetuo tractu inha-
 bitabilis, ubi præter innumeras ferarum &
 monstrorum formas homines etiam semiferi
 Ægipanes, Satyri sine lege, sine lare, potius
 terras habent, quam habitant. Multa etiam
 apud fide dignos auctores leguntur de
 hominibus cornutis & caudatis instar
 bestiarum, quo nævo Satyri maxi-
 mē deformati feruntur: sic cuidam
 Francisco Trovilluvio cornua quasi
 vervecina occipitium versus retorta sur-
 rexisse memorat Isaac. Calaubonus,
 E ideo.

ideoque illum ab hominibus conspiciendum magni instar portenti circumducebant. refert etiam Marcus Aurelius Severinus se vidisse sartorem quendam Neapolitanum, cui de capite cornu vitulinum æquans eminebat. Testimonia viro-
 rum experientium pariter varia de hominibus caudatis reperiuntur. M. Paulus Venetus lib 3. de regno Lambri in insula Javâ minori scribens, ait: *inveniuntur etiam quidam in hoc regno, qui caudas habent ut canes, longitudinis unius palmi & hi in civitatibus non habitant sed in montibus.* memoriæ prodit etiam Petrus Martyr incolas regionis, cui nomen est Jozignanin, sibi narrasse, quod ex relatu majorum acceperint, olim pelago ad-
 vectas esse gentes, quibus caudæ ad posteriora prominebant, modum Spithamæ longitudine, lacerti vero crassitudine æquantes, illis tamen non flexibiles ut brutis quadrupedibus erant, sed ossis instar duræ & in gyrum implicitæ, ut à lassitudine quiescere indigentibus, non
 nisi

nisi sedilia perforata prodesſent; illiſq;
 carentibus effodienda erat tellus, ne cau-
 dis humi reſidentium obſtaculo eſſet.
 Pilofus & non parum monſtroſus fu-
 iſſe legitur Eſau Gen. 25. cujus ru-
 morem, non veritati incongruum eſt,
 Græcis anſam Satyros fingendi dediſſe.
 nam etiam alia multa Hebræorum
 myſteria conſulè participaviſſe & in ſuas
 fabulas vertiſſe conſtat. ſicut etiam ex
 Caino ejusque poſteritate ſucceſſiva
 uſque ad Tubalcain incluſive additis
 Adamo, Eva & Iorore Jubalis Noëman
 conſtituiſſe ſibi gentiliſmus creditur De-
 os majorum gentium, quorum duæ me-
 morantur fæminæ, Rhea ſcilicet mater
 Deorum omnium & Venus responden-
 tes Evæ & Noëmæ. hanc conjecturam
 juvat, quod Jacob exequuturus conſi-
 lium ſibi à matre pro præripienda fra-
 tri Eſau patris benediſtione, ſubmini-
 ſtratum, manus ſuas pellibus hædorum
 involvebat, ut coram patre oculis benè
 non utente, ſeſe in hircutiem fratris for-
 maret. hinc verèſimile eſt Græcos occa-

sionem habuisse tribuendi Satyris dimidiam corporis partem, quæ capram repræsentaret. Græci enim genuinum singularum vocum sensum percepisse non potuerunt, hebrææ utpote linguæ ignari. Spiritus Sanctus insuper hirtam illam Elau formam significaturus gen. 27. 11. utitur voce *יָעֹשׂ* qua Satyri Esas. 13. 21 aliisque locis indigitantur. huc etiam facit quod venatura celebris memoratur Elau Gen. 25. 9. & cap. 27. 4. quam Satyris maxime curæ fuisse ferunt Poëtæ. ideoque eos sollicitè sibi parabant fautores, quibus feras sectari volupe fuit Ovid in Epist. Phædræ:

*Sic faveant Satyri montanæq; numina Panes
Ut cadat adversa iussu fossus aper.*

§. IV.

Oris corporisque habitu non multum à Satyris abhorrent simii, maxime autem illi quos Græci ab ea, quæ ipsis est cauda, *χερκωμθήκας* vocant. unde non raro contigerat ut homines visis simiis decepti Satyros esse crediderint, prout Soli-

Solinus in Polyhist. non recte de simiis
 sensisse existimatur. de his enim agens:
sunt, inquit, & quos vocant Satyros, facie
admodum grata, gesticulatis motibus inquiete.
 similitudo morum suspicionem hanc au-
 get: simiæ enim per quam lascivæ, ne
 ab hominibus quidem abstinere, ut scri-
 bit Ælianus, quod Indi non audent reci-
 pere in suas urbes simias rufas, ne mala
 libidine furentes in muliebre ferantur
 sexum. Vini etiam avidissimum esse hoc
 animal indicat Nierembergius, dictis-
 que fidem facturus Hanonæ simium
 quendam militibus ludentibus se affo-
 ciasse scribit, qui particeps futurus col-
 ludii, semper à plus lucrantium partibus
 stetit, acceptaque portione, protinus in
 tabernas vinum sibi emturus irrupit.
 maxima ludendi cupidine Satyris simi-
 limi sunt cercopitheci, nam viatoribus
 turmatim per silvas à se obseffas obviam
 feruntur & ab arbore in arborem trans-
 volantes clamoribus petulantissimisque
 gesticulationibus molesti sunt. hominem
 vero ubi solum iter ingressum conspi-

cantur, cum eo lufum descendunt. artem saltandi commodè etiam addiscunt simii, testante Hen. Salmuth ad Pancirollum: ut nullum animal ad figuram hominis propius accedit; ita nec aliud actus humanos melius imitatur. verisimile est à simiis occupatas esse insulas Satyridas, quas Pausanias Satyros habitasse scribit; abit enim non multum ab iis, quæ de Satyris apud dictum auctorem relata leguntur, mentio de simiis ab annalibus Lusitaniæ facta, citante Joh. Schotto. memorant fæminam ob admissum quoddam scelus pœnæ loco exulem futuram consortio hominum, asportatam in insulam hominibus vacuam: ibi expositam magnus simiorum grex stipat, quorum unus cæteris grandior, blande fæminam manu præhensam secum in eximiæ magnitudinis antrum duxit, & cum obtulisset varios fructus & radices, ut ederet nutu invitans, fæminæ vim intulit, suevitq; cum illa per aliquot annos. interim tam indignam rem passa peperit duos liberos.

§. V.

Non faciles sumus persuasui, dari Satyros extra has prodigiosas formas, quæ mortalibus possunt occasionem dedisse, eos numero animantium falso accensendi. Est, quod adhuc efficacius homines in maximum inducit errorem. hoc ut inquisitum eamus, recordari interest versutiam diaboli, qui pro æterna salute hominibus eripiendâ, nullis ævi temporibus excubare cessavit vigil: cujus indignis prorsus ludibriis exposita maxime fuit prisca gentilitas, eoque induc-ta dementiæ, ut non tantum oraculis quæ per idola ipsi consecrata, reddebantur, se decipi passa sit; sed ipsum etiam cacodæmonem visibili modo apparentem venerabunda suspexerit: hic enim cum suis asseclis ad æternam animarum perniciem conspirantibus, terrarum orbem ambiens, variam monstri speciem mentitur, & ad incutiendum hominibus metum & desperationem, jam maria, jam campos inusitatis monstribus complet.

sepo-

seposito namque errore, qui ex mon-
 strosis hominum vel bestiarum formis
 provenire poterat, quid aliud sunt Sa-
 tyri quam ipsi diaboli, assumptitia sua cor-
 pora in eum formantes modum quem
 Poëta Satyris suis assignarunt? sub
 hac enim specie dæmonum apparen-
 tium ipse spiritus Sanctus mentionem
 facit Esas. 13. 21. ubi dicit Propheta
 וְשָׂרִיִּים וְרִקְרָקִים hoc est: & pilosi
 saltabunt ibi. hic per pilosos quid veniat
 intelligendum Philologos non exiguus
 quidem lassat scripulus, interpretantes
 vero per dæmones, quos sub Satyris co-
 luerat gentilitas, optime mentem Spiri-
 tus Sancti attigisse creduntur, qui utpote
 occupatus est in describenda Babylonis
 desolatione, cuius magnitudinem for-
 tius indigitaturus, in terram illam de-
 vastatam præter inusitatas bestias, non
 nisi vastas occupantes solitudines, ipsos
 dæmones migraturos ait, & quidem sub
 tali figura, quali ab Ethnicis in silvis &
 montibus maxime coli sueverunt. nam
 dæmones inter deserta & inculta loca
 com-

commorari amant, ut liquet ex Math.
 12. 43. ubi dæmon exurbatus dicitur
 inhabitare arida loca. Sic etiam Chri-
 stus tentandus Diabolo in deserto sistitur.
 benè itaque Cornelius à lapide Pilosus
 per Satyros & Faunos explicat, quos
 dæmones esse dicit in Silvis & locis de-
 sertis, quasi Deos nemorum apparentes
 specie hircorum & ad caput 34. 12. Esaj:
*Pilosi inquit sunt iidem dæmones, specie hir-
 corum hirsuti, quos vetustas Satyros & Fau-
 nos dicit.* Satyri enim non tantum pilosi,
 sed etiam inferiori corporis parte ca-
 prum referre feruntur, qui etiam eo-
 dem nomine indigitatur. Gen. 37. 31. & Lev.
 4. 23. Satyri insuper tripudiis & præstigiis
 antiquitus celebres memorantur, ad quod
 alluisse spiritum sanctum, ubi pilosos sal-
 tare dicit, dubium vix est. atque sic Satyri
 ad tertiã referri possunt dæmonum clas-
 sem, quos Trithemius in sex omnino di-
 stinguic & nobis exhibet P. Mart. Delrio
 lib. 2. Disq. Mag. qv. 37. sect. 2. hâc ratione:
*Tertium genus dæmonum terrestrium dicimus,
 quos prolapsos de cælo in terram suis demeritis*

minime dubitamus, ex his autem demonibus ali-
lii versantur in sylvis atque nemoribus, qui ve-
natoribus ponunt insidias, alii patulis degunt
campis, qui nocte oberrare faciunt itinerantes, nō-
nulli demorantur in locis abditis atq̃, cavernis:
reliqui ceteris minus furiosi atq̃de perturbati
demorari cum hominibus in obscuro delectantur.
 Fallo arbitratur Trithemius hæc esse loca,
 in quæ diabolis è cælo exturbatis conti-
 git labi, & proinde ab illis necessario ser-
 vari, sicut etiam mentem suam paulo
 ante apertius exponit, *multa*, inquam,
sunt genera demonum & certis inter se gra-
dius distant, ratione locorum, in quæ cadentes
à principio sunt detrusi. Nihil agit hoc in re
 Trithemius. dæmonibus enim non plus
 est cōmerci cum loco, quam cum affici-
 titiis corporibus, quibus de positis, omnis
 utpote corporeæ molis expertes nullo
 circumscribuntur loco, nec præterea tam
 in terræ partibus detinentur dæmones,
 quam in tartaris 2. Pet. 2. & ead. Ep. c. 6.
 nihilominus tamen permittente divina
 iustitia, terrenas obambulant sedes ho-
 minum animabus procaciter nimis insi-
 diantur.

§. VI.

Suecis Satyri iidem sunt qui *Slogztrå* & forte *Bergztråll* dicuntur, quia loca infestant saltuosa & montosa, obviis fremitu & vario corporis motu obstrepentes, non raro lædunt audacius manus iis injicientes, quæ suæ videri volunt ditionis, ut ostendant nihil sibi invitis præripendum esse. quare non difficulter homines in sui obsequium traxit dæmon, ubi quidquam attingere non audebant nisi placatis locorum præsidibus, ut multos etiamnum vana hæc regit superstitio. Satyrorum proterviam, quam crebra veterum testantur indicia, non impigrè obuisse diabolum liquet. sicut enim vetus superstitio credidit, quod histrio sub persona adolescentis magno cum plausu dicere auderet: Deos aliquando in terras desilire ut mulierum fruerentur complexibus, prout Jupiter, libidini suæ ut indulgeret, nunc tauri, nunc Cygni, quandoque etiam Satyri formam induisse fertur, secundum illud in ipsum Epigramma:

*Fit Taurus, Cygnus, Satyrusque aurumque ob
amorem,*

Sic etsi inficiandum non sit hoc com-
mento deceptas mulieres non raro stu-
prasse olim sacrorum antistites, & alios
hujusmodi sacrilegos; scimus tamen dia-
bolum, à quo primordia traxit omnis
turpitudine, mortalibus indignis prorsus
illuisse modis, quem etsi nulla libido ge-
nerandi vel veneris pruritus mover,
corporeæ utpote molis omnisque in-
de resultantis passionis expertem, mirè
tamen cum hominum impuritate lata-
tur procacissimus hic impostor, afficti-
tium suum corpus debitis organis in-
structum, ut ad alios, ita etiam actus ve-
nereos exercendos aptum reddit. huic
rei testimonii loco inserviunt verba Au-
gustini lib. 15. de c. 23. *creberrima fama est,
multique se expertos, vel ab eis, qui experti
essent, de quorum fide dubitandum non est,
audisse confirmant Sylvanos & Faunos, quos
vulgo incubos vocant, improbos sepe extitisse
mulieribus, & earum appetivisse ac peregis-
se concubitum. & quosdam demones quos Dufios
galli*

Galli nuncupant hanc assidue immunditiam & sentare & efficere, plures talesque asseverant, ut hoc negare impudentia videatur. quod autem crebra fert historia & credit vulgus dæmonem incubum gignere liberos, meris diaboli ludibriis imputandum est, qui prolem vel aliunde surreptam, vel dæmonem speciem prolis mentitum supponit.

§. VII.

Tam antiquus quam recentior percrebuit rumor, rapi quandoque à monticolis hisce homines, in interiora montium sicut de Sueigdero refert Schefferus inter memorabilia Sueticæ gentis: Sueigderum inqviens circumvenit dæmonium malum. cum enim Odini veteris querendi gratia profectus esset peregre in orientem venissetque in oppidum nescio quod, circa Desperam præteriens cum suis petram aliquam surgentem in altum, videt adstantem pumilionem, invitante ipsum ad introitum, si spectare Odinum vellet ac affari. venerat Sueigderus recens è convivio, victusque potu simul & videndi Odini desiderio incaute obsequitur

pumilioni, qui velut foribus quibusdam
 apertis in petra intromittit Sueigderum. mox
 conclusam ante petram eandem restituit priori
 sue speciei, ut quo devenisset Sueigderus, scire
 nemo ex comitibus ipsius posset. certe nemini
 post diem illum unquam visus est Sueigderus.
 Cornelius Kempensis lib 3. de origine
 & situ Frisiz cap. 31. memorat, indicante
 Joh. Schotto, collem quendam spe-
 tris maxime infestum fuisse, cujus ver-
 tex specum habebat artificiose elabora-
 tum, quem dæmones obsedisse feruntur;
 collem hunc noctu prætereuntes variis
 modis vexabantur, nonnunquam etiam
 intra dictas latebras abducebantur, ma-
 xime autem infantes recens nati, è cu-
 nis rapi solebant nisi diligentiori serva-
 bantur custodiâ. idem proinde va-
 gitus infantium, gemitusque adultorum
 audiebant vicini. quandoque etiam con-
 centus instrumentorum musicorum vo-
 cesque colloquentium. hinc est quod Sil-
 vanum sibi noxium quasi formidarunt
 olim prægnantes fæminæ, & enixis
 partibus tres præsidarios deos, malo-
 rum.

rumque averruncos adjungere, quorum præsentiam significaturi, tres homines noctu circumibant limen domus, Silvanum ædibus prohibitori, horum primus securi, secundus pilo limen percutiebat, tertius vero scopis idem verrebat, suumque instrumentum cuique imponebat nomen, Intercidonem nimirum, Pilumnum & Deverream.

MEMBRUM TERTIUM.

§. I.

Satyris jam frustra extra inusitatas quorundam animantium formas demonumque ludibria quæsitis, ponderandi nobis veniunt more fabularum, quæ sub inani quasi cortice magni pretii nucleos recondunt. ne autem intermissa majoris re momenti, promissoque quam re largiores, fabulam hanc avida magis quam curiosa manu pervolvisse videamur, exploratum ibimus, quid ingeniosa hæc Poëtarum figmenta nobis exhibent? non autem hic ignoramus quod ad ductum Mythologorum, rerum

rum naturalium complexum repræsentent, quas splendide certoque ordine ab initio constitutas, divina benedictio, insita quadam vi successivum individuum ortum progressumque continuandi donavit. Physicam hanc expositionem nominasse erimus contenti, ne quid nos invitos in aliquam prolixitatem trahat, moreturq; doctrinam, quæ moribus corrigendis utilis inde hauriri potest. Poëtarum enim fabulæ non tantum rebus naturalibus percipiendis, sed etiam abdicandis vitiis virtutibusque adoptandis profunt, imo non raro eadem fabula naturæ arcana simul aperit & mores hominum format. Remotior & communis magis est illa fabulæ hujus expositio, quæ nobis à Nat. Com. exhibetur, quam ut eâ acquiescamus: scilicet ubi olim perversa & dissoluta mortalium vita profundioribus indies mergebatur vitiis, nec correctioni obtemperatura videbatur, nisi eam singulare refrenaret consilium, sapientiores variè monstrosas species animis mortalium figurarunt, ut

ea-

earum formidine ad meliorem redirent
frugem, discerentque nullum locum di-
vina carere præsentia, hâc etiam operâ
non parum sublevari suos labores virtu-
ti impigrè operantes lentiebant, ubi eos
intelligerent Diis curæ cordique fore.

§. II.

UT propiorem fabulæ hujus attin-
gamus expositionem, sciendum est:
quod vetustas varios servavit modos se-
creta sua occultandi, quorum nonnulli
multum invicem habent commercii. ut
alios taceam Hieroglyphica veteribus Æ-
gyptiis familiaria Philosophiæ Mytho-
logicæ adeo sunt vicina, ut hæc non mi-
nimam suæ originis partem ipsis debeat.
sicut enim Ægyptii per animalium figu-
ras varios rerum conceptus repræsenta-
bant, similitudine quadam fundamenti
loco nixi, quæ eo impensius artem hanc
commendavit, quo magis propria esset,
& imago suum exemplar intimiori nexu
contingeret: ut uno intuitu integra ar-
chetypi indoles & proprietas animis ho-
minum sese insinuaret; ita etiam Poëtæ

inordinatum quendam morum habitum
& improbitatem significaturi, monstro-
fis usi sunt figuris, habita pariter ratio-
ne analogiæ cujusdam typi cum arche-
typo, signorumque externorum, rem la-
tentem indicantium, ut homines iis mo-
ribus indulgere cæderet, qui terribili hu-
jusmodi monstrorum designantur ima-
gine. hoc nomine excogitatos esse Saty-
ros dubium vix est, ipsisque potissimum
argui luxuriantium & lascivientium mo-
res, quos in variæ miseriæ præcipi-
tia comitatur ruina. cum enim hoc la-
borat vicio communis ingenii humani
fors, factâ misere jacturâ concreatâ in-
nocentiæ, ut suapte natura pravis cupi-
ditatibus perditæ nimis flagret, secun-
dum illud Terentii: *omnium hominum in-
genium proclive est à labore ad libidinem*; ne-
scio quid monstri non parit hæc fundi
nostri calamitas, ubi soluto rationis fræ-
no promptum libidini geritur obsequi-
um? animum bona fruge exutum exci-
pit socordia, omniumque bonarum re-
rum contemptus. sicut ad hoc eleganter
alludit Palladius desidiâ & crapulam

Sylvani nuncupans filias: cujus hæc verba citat Nat. Com.

Συλβανὸς δύο παῖδας ἔχων οἶνον τε καὶ ὕπνον.

Οὐ εἶ ταῖς μέσας ἔδ' ἐφίλως φιλέει.

§. III.

Improbam hominum vitam non semper pari gradu sed nunc supra humanum modum vitiorum sordibus obrutam, nunc aliquando minori nota dignam, Satyrorum adumbrari imagine comperimus: sicut cum per Satyrū præfiguratur Dionysii Siciliæ tyranni imminens ferocissima dominatio. quippe ubi mater ipsum in utero gestabat, visa est Satyriscum parere. quod eventus satis superque comprobavit, omnis enim rapinæ omnisque sacrilegii apud eum exolevit pudor: & nullæ denique opes, quas inde fecit amplas, improbis ejus sufficiebant moribus. faciliores vero aliquanto mores per Satyros designare placet Euripidi, cujus propositum est fabula Cyclopi ostendere: suis quemque moribus fortunam sibi fingere: ideoque diversi ingenii personas inducit, in quibus Ulysses

non contentus ipse singulari prudentia
 eluxisse, alienis etiam moribus emendan-
 dis operam adjecit: quare pietatis & fru-
 galitatis præceptis abundantem coram
 Cyclope habuit sermonem, hic enim ul-
 tra omnem modum vorax, nihil nisi vo-
 luptates ardebat, sicut ipse loquitur: ego
*nulli sacrifico nisi mihi; diis vero nequaquam;
 Et ventri huic Deorum maximo: nam bibere Et
 edere per integrum diem, hominibus sapientibus
 est Deus, nullaque se ipsum afficere molestia.*
 Satyri vero ab utroque dissident, non
 enim placebat eis Cyclopi immanitas,
 nec quidquam virtutis, ad exemplum
 Ulyssis, sibi vindicabant. Cum Ulysse qui-
 dem Cyclopi opprimendi ineunt consi-
 lium, sed ubi ad illud exequendum res
 abiret, effæminata mollitie torpebant, ne
 antrum quidem Cyclopi ingredi ausi
 sunt, pollicentur tamen se maxima eum
 affecturos clade, si in vestibulo sibi con-
 sistere liceret: dicit enim Satyrorum cho-
 rus: *excantabo ut ultra mobilis urat gigan-
 tem torris iste coelitem.* per Satyros hæc lo-
 co depingere vult Euripides ridiculum

illud hominum genus, qui se omnium
 primos esse volunt, tamque largi sunt
 oris, ut obvium quemque devoratu-
 ros crederes; ubi vero quid periculi
 est adeundum post principia constitisse
 non satis est tutum, nec quidquam iis
 promptius dixeris, reperire causam pro
 omnis discriminis obtinenda vacatione.
 Sic Euripides Satyros ubi promissam
 operam re comprobarent nunc claudos,
 nunc cæcos, se factos esse causantes re-
 fert: *claudicantes jam modo beu facti sumus,*
imo hac lumina cinerem imbibervunt nescio un-
de aut pulverem. quibus omnibus auditis
 addit Ulysses. *tale esse dudum noveram in-*
genium tuum, nunc certius cognovi: luxuria
 scilicet & ignavia infame, hæc enim duo
 inprimis vitia, nominatus auctor, Saty-
 rorum æmulis, quos sua vult arguisse
 fabula, maxime propria jungit. ponitur
 itaque sæpe apud Græcos *σατυρικὸς* pro
 turpi & levi, sicut apud Plutarchum cu-
 jus hæc sunt verba in vita Galbæ: *τὰς δὲ*
δωρεὰς, αἷς Νέρων ἔδωκεν, ἀνηκλώκεσαν οἱ πλεῖστοι
τῶν λαβόντων ἐφ' ἡμέρας ἢ σατυρικοὶ τοῖς βίοις
ἄνθρωποι.

§. IV.

Nec obscura nequitiae indicia ab exteriori corporis habitu colligere licet, quæ adeo deformem Satyris assignant veteres, ut sit instar analogiæ cum vitii, quod iis ipsis designare volunt, scelerate. quid aliud designat formidabilis illa ex homine & bruto compositio, quam regnante voluptate proximam degi pecoribus vitam? sicut inquit Cicero c. 17. *de senectute: impedit consiliū voluptas, rationi inimica ac mentis ut dicam perstringit oculos, nec habet ullum cum virtute commercium.* & quid aliud est animi lumen extinguere hominemque deposuisse quam bruti induere naturam? optime itaque Sophocles, confectus jam ætate, ubi interrogabatur, utereturne rebus venereis? *Dii meliora, inquit, libenter tanquam à domino agresti ac furioso profugi.* Inferior Satyrorum pars capram refert, quæ salax admodum est animal, de qua canit Virg. Eclog. 2.

Florentem Cytisum sequitur lasciva capella.
Quod pravam arguit libidinem, cui nemo

mo

molaxaverit frænum, nisi quem omnis fugerat spes frugi ut esse possit. hoc idem innuunt etiam Satyrorum cornua. per-
 vetustus enim est mos cornibus prostitu-
 tam arguere libidinem: ideoque impu-
 dicitæ fama laborantibus, convitium
 fieri solebat apponendo ædibus eorum
 cornua, quod adeo mordax acerbumque
 habebatur, ut hujusmodi facti convi-
 ctus, pari plecteretur pœna ac is, qui
 famolos ediderit libellos, teste Joh. Sal-
 muth ad Pancirollum. Solebat itaq; An-
 dronicus Constantinopolitanus impera-
 tor luxu & libidine perditus, de porti-
 cibus fori suspendere cornua cervorum,
 prætextu quidem ostentandæ venandi
 suæ industriæ, ferarumque magnitudinis,
 quas assiduo ceperat venatu; revera ve-
 ro his ipsis notasse voluit remissio-
 rem in civitate pudicitæ cultum, uxorumq;
 sciviam, quas ipse constupraverat, ut
 testatur Nicetas lib. 2. de imperio Andro-
 ci. quod autem onus hoc cornu ma-
 gis jam subeundum est, ne injuriæ con-
 silia addi videatur, quam indignam
 sa-

Tatis ex thori conjugalī corruptela patiuntur, explicat Owenus, imputans hoc ipsum eorum indulgentiæ, qui nesciunt conjugēs suas intra limites continere, inq̃uiens :

*Si quando sacra jura thori violaverit uxor,
Cur gerit immeritus cornua vir? caput est.*

Quid denique importat fidele Satyrorum cum Baccho sodalitiū, nisi ebrietatem excipere libidinis obsequium, aliasque hujusmodi nequitiae sordes :
Sine Cerere enim & Baccho friget Venus.
Plura persequi tum rei familiaris, tum temporis vetat angustia. hæc qualiacunque sint, fac BENEV. LECTOR ut cordatum sentiant iudiciū. De cætero in Tui, O Bone DEUS, vertimur cultum, obnixè rogantes, ut diabolū avertas, mundum compescas, & corda nostra in Tui obsequium ducas.

Tibi sit gloria in æternum.

